

Zaaknummer: Z20-000504
Documentnummer: ZD20003405

Visie Zonne-energie

Vastgesteld d.d. 07-07-2020 door de gemeenteraad van Zundert

Inhoud

1	Inleiding	- 3 -
2	Opgave.....	- 5 -
3	Juridisch kader en de zonneladder	- 8 -
4	Randvoorwaarden en uitgangspunten	- 10 -
5	Onze partners	- 13 -
6	Procesbeschrijving.....	- 15 -
7	Vervolg.....	- 16 -
8	Bijlagen.....	- 17 -

1 Inleiding

In juni 2019 is het Klimaatakkoord gepresenteerd. In het Klimaatakkoord is de ambitie opgenomen om in 2030 de CO₂-uitstoot te verminderen met 49% ten opzichte van 1990. In 2050 is het doel een vermindering van 95%. Hiermee levert Nederland een bijdrage aan het Klimaatverdrag van Parijs (2015). Dat is erop gericht de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 2 graden Celsius.

'Zundert als duurzame gemeente'

Om hier een Zundertse bijdrage aan te kunnen leveren, stelde de gemeenteraad in september 2019 het Position Paper Duurzaamheid vast. Hierin spraken we uit dat de ambitie voor duurzaamheid binnen de gemeente Zundert realistisch en haalbaar moet zijn. Op deze manier willen we, samen met onze netwerkpartners, werken aan Zundert als een duurzame gemeente. Om deze ambitie te ondersteunen en uit te dragen heeft Zundert zich aangesloten bij het programma van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG): Gemeenten4GlobalGoals.

Figuur 1: Overzicht Visie Zonne-energie

Energietransitie

In de opgave om de elektriciteit en warmte die we gebruiken te verduurzamen zijn twee zaken van belang. Het gaat dan om 1. Het besparen van energie en 2. Het duurzaam opwekken van energie. De visie is gericht op het duurzaam opwekken van energie. Dit kan in verschillende vormen, zoals via wind of zon. Deze visie richt zich op het opwekken van zonne-energie. Deze keuze vloeit voort uit de opgave vanuit de Regionale Energiestrategie. Naar aanleiding van het Klimaatakkoord is Nederland opgedeeld in energie-regio's. Iedere gemeente, provincie en ook het waterschap schrijft op dit moment binnen deze regio's samen aan een Regionale Energiestrategie (RES). Dit is een document waarin staat hoe we als energieregio de komende tijd duurzame energie gaan opwekken. Het opwekken van zonne-energie is mogelijk op daken, maar ook in een veldopstelling op de grond. Dit wordt ook wel een zonneveld, zonnepark of zonneweide genoemd.

Visie op zonne-energie

In deze visie geven we aan hoe we de opgave, die voortvloeit uit de RES 2030 in kunnen vullen met zonne-energie, zowel op daken als op de grond. We beschrijven mogelijkheden voor het realiseren van grootschalige zonnedaken. We gaan in deze visie in op de voorwaarden die we verbinden en

uitgangspunten die gehanteerd worden bij het realiseren van de opwek van zonne-energie op de grond. Ook wordt beschreven welke kansen er zijn voor het realiseren van de opgave, die we hebben voor grootschalige zonnedaken. De visie bestaat uit een beschrijving van de opgave op het gebied van energie, een aantal randvoorwaarden die we stellen aan het ontwikkelen van zonne-energie in veldopstellingen en een aantal uitgangspunten.

Hoe de ontwikkelingen er in 2030 en 2050 precies uitzien, is nu nog niet duidelijk. De keuzes die gemaakt moeten worden, vragen nog de nodige uitwerking. Daar moeten we ons van bewust zijn. De opgave van de energietransitie is groot, dat staat vast. De gemeente Zundert en haar lokale partners beseffen dan ook dat ze aan de slag moeten. De aanpak is niet in beton gegoten, maar is een lerende aanpak. Ervaringen opdoen, evalueren en zo nodig aanpassen zijn onderdeel van dat proces. De focus is gericht op 49% CO2 reductie in 2030 (Klimaatakkoord).

Totstandkoming visie

Deze visie Zonne-energie is voorbereid in een interne ambtelijke sessie waarin mogelijkheden en kansen zijn verkend. Naar aanleiding van deze sessie is een notitie opgesteld. Deze notitie is gedeeld met stakeholders (zie hoofdstuk partners) en initiatiefnemers. Over deze eerste notitie ging wethouder Duurzaamheid in een videogesprek in gesprek met stakeholders en initiatiefnemers. De hoofdlijnen van deze gesprekken zijn gedeeld tijdens de behandeling in De Ronde d.d. 21 april 2020. De Ronde is onderdeel van het bestuurlijk besluitvormingsproces in de gemeente Zundert. In De Ronde worden de voorstellen van het college (opiniërend en uiteindelijk adviserend) behandeld door raads- en burgerleden die een advies aan de gemeenteraad uitbrengen. Tijdens De Ronde is de fracties naar hun standpunt gevraagd. Op basis van het advies van De Ronde en de gesprekken met stakeholders en initiatiefnemers is de notitie ontwikkeld tot de visie die er nu ligt. Inwoners worden met de omgevingsdialoog bij de ontwikkeling en uitwerking van concrete plannen betrokken.

Initiatieven

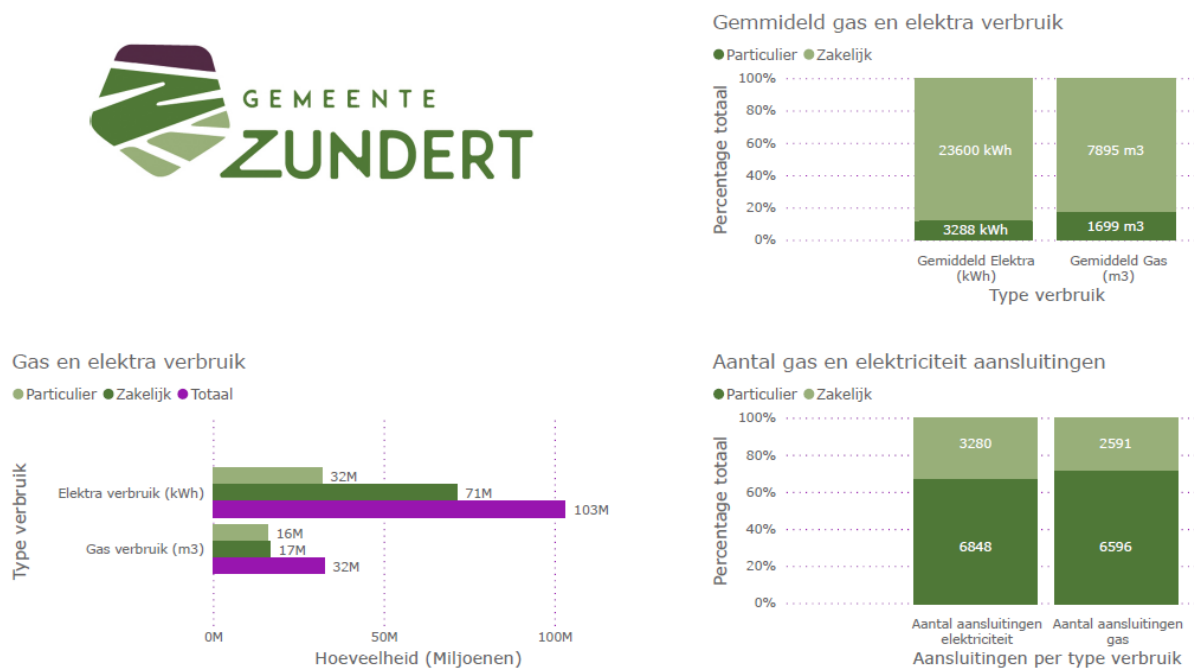
Bij de gemeente heeft zich al een aantal initiatiefnemers gemeld met de vraag of er mogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van zonne-energie op de (landbouw-)grond. De visie geeft hen een duidelijk kader voor de haalbaarheid en uitwerking van hun plannen.

2 Opgave

Om inzicht te krijgen in de noodzaak voor het realiseren van de opwek van zonne-energie op de grond wordt de opgave in beeld gebracht. Deze noodzaak hangt samen met de (inter-)nationale doelen waar we de komende jaren aan bij moeten dragen om werk te maken van de energietransitie.

Huidig energiegebruik

Voor de volledigheid zijn zowel de cijfers van gas als elektriciteit meegenomen. Het is goed om in het achterhoofd te houden dat deze visie zich richt op elektriciteit. We moeten echter rekening houden met de toekomst. Daarin voorzien we, uiteraard afhankelijk van de ontwikkelingen, een toename in het gebruik van elektriciteit, wanneer we 'van het gas' gaan. Hoe dit precies zal verlopen, krijgt vorm in de Warmtetransitie visie. Onderstaande figuur geeft een beeld van het huidige energieverbruik in de gemeente Zundert. De cijfers voor elektriciteit en gas zijn ontleend aan openbare data van netbeheerder Enexis en komen uit de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat.

Figuur 2: Gas- en elektriciteitsverbruik Zundert 2017 (Data uit de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat)

Zowel voor de opgave voor elektriciteit als warmte zien we op basis van het huidige gas- en elektriciteitsverbruik dat partners die gebruikmaken van een zakelijke aansluiting een groot aandeel hebben in deze opgave. Het gemiddelde verbruik van huishoudens in de gemeente Zundert is licht hoger (103%) dan het landelijk gemiddelde. Dit is te verklaren door het type woningen dat veel voorkomt in de gemeente. Vanwege het landelijke karakter van de gemeente Zundert, komen hier relatief meer vrijstaande woningen voor dan gemiddeld. Vrijstaande woningen gebruiken meer energie dan geschakelde woningen.

Aan diverse tafels (resp. *Gebouwde Omgeving, Industrie, Mobiliteit, Landbouw en landgebruik & Elektriciteit* uit het Klimaatakkoord) worden afspraken gemaakt om Nederland te verduurzamen. In de Regionale Energiestrategie (onderdeel van de tafel *Elektriciteit* uit het Klimaatakkoord) staan we aan de lat voor het verduurzamen van de elektriciteitsvoorziening.

Regionale Energiestrategie 2030

De afgelopen periode is er hard gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (hierna: RES) 2030. In deze strategie is uitgewerkt hoe de Regio West-Brabant een bijdrage levert aan de landelijke doelen tot 2030.

Wat is er al gerealiseerd in Zundert?

Uit de factsheet Grootschalige Elektriciteit per gemeente die is opgesteld bij de ontwikkeling van de Regionale Energiestrategie, is op te maken dat er reeds 3 MW vermogen aan (grootschalige) zon op daken is gerealiseerd. Dit staat ongeveer gelijk aan het vermogen van een halve windmolen of van 3 hectare zonnepanelen.

Welke ontwikkelingen voorzien we op korte termijn?

Uit diezelfde factsheet blijkt ook dat op basis van 'harde plannen' er op korte termijn een ontwikkeling is voorzien van 24 MW windenergie, dit betreft de windmolens langs de A16. Plannen die worden aangemerkt als 'harde plannen' zijn plannen met een hoge doorgangskans. Zo is het plan Wind A16 bijvoorbeeld helemaal uitgewerkt, maar wacht men nog op een uitspraak van de Raad van State voordat het project uitgevoerd kan worden. Ook plannen waarvoor SDE+ (Subsidieregeling Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie) subsidie is verleend, maar die nog niet uitgevoerd zijn, worden aangemerkt als 'harde plannen'. De opgave voor het realiseren van 29 MW vermogen hernieuwbare elektriciteit komt bovenop deze al gerealiseerde projecten en de 'harde plannen'.

RES-opgave Zundert

De RES-opgave voor de gemeente Zundert komt op het duurzaam opwekken van 29 MW vermogen aan duurzame energie. Hierin moet in 2030 voldaan zijn. Het vermogen duurzame opwek moet goed zijn voor een opbrengst van 26 GWh¹ met een vermogen van 29 MW. Dit staat gelijk aan oppervlakte van 29 hectare zonnepanelen (vuistregel voor zon: 1 MW vermogen = 1 hectare, brengt jaarlijks ongeveer 0,9 GWh op). De opgave vanuit de RES voor het realiseren van deze opgave richt zich in eerste instantie op (grootschalig) 'zon op dak'. Binnen de mogelijkheden van het netwerk worden andere vormen van opwek van duurzame energie uitgesloten. Ook is er oog voor innovatie, zoals bijvoorbeeld opslag.

In het Position Paper Duurzaamheid heeft de gemeente haar duurzaamheidsambities vastgelegd en die gaan verder dan de RES-opgave is voor Zundert. De beschikbaarheid van infrastructuur speelt echter wel een belangrijke rol bij de verduurzaming en kan op de korte termijn (tot 2030) een beperkende factor zijn. Dit maakt dat we realistisch moeten zijn. Afstemming met buurgemeenten over de verdeling van de beschikbare capaciteit is hierbij noodzakelijk, dit vraagt de provincie ook van gemeenten (Interim Omgevingsvergunning, Provincie Noord-Brabant). Uitbreiding van het netwerk brengt maatschappelijke kosten met zich mee en kost tijd (duurt gemiddeld 6 tot 10 jaar van plan tot realisatie). De beperkte netcapaciteit leidt ertoe dat op korte termijn niet alle plannen (zonneparken, zon op dak etc.) kunnen worden gerealiseerd. Op een gegeven moment kunnen plannen alleen nog tot realisatie komen als eerst de netcapaciteit wordt uitgebreid – dit is niet in alle gevallen een realistisch scenario. Uitbreiding van het net kost geld en heeft effect op de businesscase van een zonnepark.

Potentie zon op dak

Uit onderzoek van RES West-Brabant, blijkt dat er in Zundert 80 hectare aan dakoppervlak beschikbaar is voor het realiseren van grootschalige zon op dak. Daken vallen in deze categorie wanneer het dak meer dan 285 m² dakoppervlak heeft. We streven naar een maximaal resultaat van grootschalig zon op dak, maar onderzoeken wijzen uit dat het belangrijk is om realistisch te zijn. Op basis van de onderzoeken wordt uitgegaan van een realisatiepercentage van 25% van het totaal

---

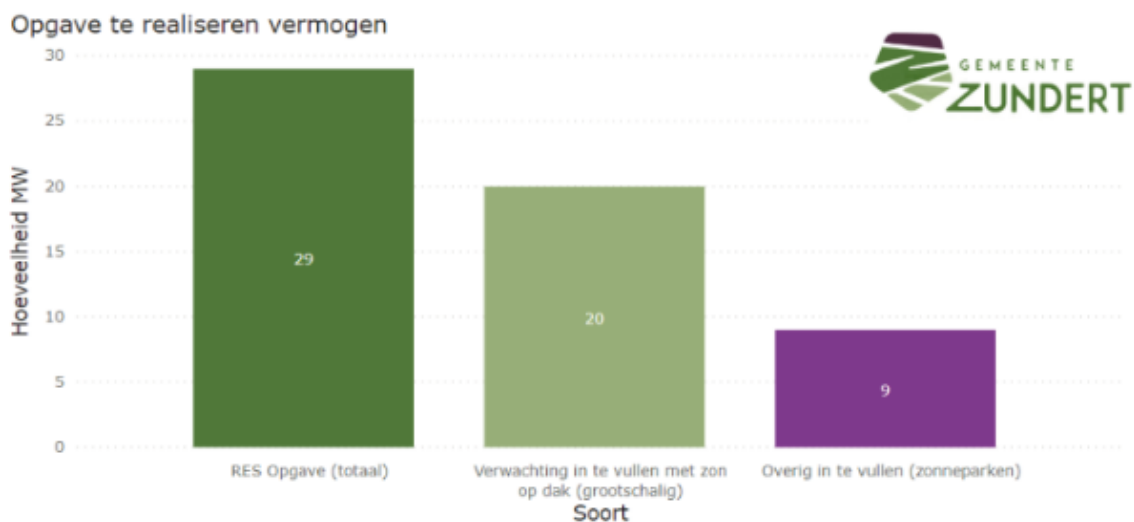
¹ Getallen afkomstig uit Concept RES West-Brabant, Versie 6 maart 2020: Bijlage 4 – Factsheet grootschalige elektriciteit per gemeente (p. 17).

² Zie voetnoot 1.

beschikbare dakoppervlak. Dit zou betekenen dat volgens de berekeningen van de RES West-Brabant er in 2030 20 hectare (20 MW vermogen met een opbrengst van 18 GWh) grootschalige zon op dak is gerealiseerd. Bedrijventerrein BusinessCentre Treeport zal een grote bijdrage gaan leveren aan deze opgave. De verwachting is dat hier 11 MW zon op daken wordt gerealiseerd.

Wat resteert er dan nog?

Na het realiseren van het potentieel zon op grootschalige daken, resteert er nog een RES-opgave van 9 MW (met een opbrengst van 8 GWh – ca. 9 hectare) vermogen. Deze opgave is op diverse manieren in te vullen, voorbeelden zijn kleinschalig zon op dak, zon op veld, windenergie en geothermie. De visie zet in op zon op dak en zonneparken. Van de genoemde manieren om deze opgave in te vullen is de opwek van duurzame energie via zonne-energie het meest kansrijk in de gemeente Zundert. Uit bronnenonderzoek³ dat is verricht voor de RES West-Brabant is gebleken dat er in Zundert zeer beperkte kansen zijn voor geothermie. Windenergie is op dit moment (en voorsnog tot 2030, zie RES 2030) ook geen realistisch scenario vanwege de beperkte aansluitmogelijkheden op het netwerk. In zijn totaliteit leidt dat tot onderstaand scenario.

Figuur 3: Opgave Zonne-energie (RES)

Conclusie

Gegeven het aandeel van zakelijke gebruikers in het huidige totale gas- en elektriciteitsverbruik is het belangrijk om de aandacht te richten op de verduurzaming van de bedrijven in de gemeente Zundert. Op basis van de bovengenoemde aannames (25% realisatiepercentage) is het niet realistisch om de volledige RES-opgave te vervullen met zon op (grootschalige) daken. Niet ieder dak is geschikt. Voor zonnepanelen moet de constructie namelijk sterk genoeg zijn en zo gunstig mogelijk liggen ten opzichte van de zon.

We stimuleren zon op dak, zowel klein- als grootschalig. Daarnaast willen we ook mogelijkheden bieden voor initiatieven op de grond die van toegevoegde waarde zijn voor de omgeving. In de volgende hoofdstukken wordt dit toegelicht (o.a. aan de hand van de zonneladder).

³ Concept RES West-Brabant, Versie 17 januari: Warmtebronnen West-Brabant (concept) (p. 26)

3 Juridisch kader en de zonneladder

De mogelijkheden voor het realiseren van opstellingen op de grond zijn zeer beperkt in het huidige planologisch beleid. In dit hoofdstuk wordt omschreven aan welke juridische kaders een zonnepark moet voldoen. Aan de hand van de zonneladder wordt aangetoond welke stappen we gaan zetten en wat voor type locaties op basis van het provinciaal beleid de voorkeur hebben voor de ontwikkeling van zonne-energie.

Interim Omgevingsverordening Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant vraagt in de Interim Omgevingsverordening gemeenten om onderzoek te doen waaruit blijkt dat het opwekken van duurzame energie in stedelijk gebied onvoldoende is. Dit onderzoek doen we met deze Visie Zonne-energie. Het juridische kader is te raadplegen in bijlage I.

Naast het aantonen van de behoefte aan zonne-energie in het landelijk gebied, moet ook worden aangetoond:

- Geschikte locaties (gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit);
- Qua omvang inpasbaar in de omgeving;
- Maatschappelijke meerwaarde;
- Hoe regionale afstemming plaatsvindt met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder.

Aan de slag met zonne-energie

Vanuit het provinciaal beleid bestaat de voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken. Zodra daarmee niet voorzien kan worden in de opgave op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied kan gebruik worden gemaakt van het landelijk gebied. Er is dan een voorkeur voor het gebruik van pauzelandschappen of stortplaatsen (voor zover aangewezen door de Provincie Noord-Brabant) in plaats van landbouwgrond.

In Q3 2019 is er voor de RES een enquête uitgezet onder inwoners (78 respondenten). Op de vraag waar de respondenten ruimte voor zonne-energie zien, antwoordden we meeste respondenten kansen te zien voor de opwek van zonne-energie op daken, industriegebieden en langs snelwegen. Het doel is om de opgave zoveel als mogelijk in te vullen met zon op daken. Dit sluit aan op de opgave zoals deze voortvloeit uit de RES en het provinciaal beleid. Ook sluit het aan bij het scenario waar stakeholders en De Ronde zich in konden vinden.

In diverse communicatie uitingen van de gemeente komt de uitspraak 'wat niet verbruikt wordt, hoeft ook niet te worden opgewekt' terug. Het besparen van energie is een eerste stap die wat de gemeente Zundert betreft nog vóór het opwekken van duurzame energie komt. In de volgende alinea gaan we hier verder op in.

No-regret: energie besparen en zon op daken

De gemeente Zundert spant zich samen met netwerkpartners in om energiebesparing onder de aandacht te brengen. Dit doen we zowel voor inwoners, bedrijven als organisaties. Afspraken en uitgangspunten hierover hebben we onder andere vastgelegd in de Lokale Energie Agenda (in samenwerking met Stichting WindCent, vanuit Energie A16). Deze afspraken en uitgangspunten focussen zich op collectieve (grootschalige) zonnedaken, isolatie en zonnepanelen op gebouwen. De gemeente brengt het onderwerp onder de aandacht door te communiceren over energiebesparing. De afgelopen periode lag de nadruk op inwoners. Er zijn diverse acties ontplooid. Inwoners van de gemeente Zundert kunnen met vragen over energie besparen terecht bij het Regionaal Energieloket. In samenwerking met Stichting WindCent en het Regionaal Energieloket worden er gebiedsgerichte adviesacties georganiseerd. In het najaar van 2020 worden voor huiseigenaren collectieve inkoopacties georganiseerd voor isolatie en zonnepanelen.

Bedrijven hebben al een verplichting, namelijk de informatieplicht Energiebesparing. Zodra de terugverdientijd van energiebesparende maatregelen binnen vijf jaar ligt, zijn bedrijven verplicht deze maatregelen te treffen. Bedrijven hebben een groot aandeel in het energieverbruik in de gemeente en daaraan gekoppeld ook een grote verduurzamingsopgave. In de bestuursopdracht bedrijventerreinen wordt de verduurzaming meegenomen.

Organisaties hebben ook een verduurzamingsopgave. Soms zijn zij gebruikers van maatschappelijk vastgoed. Het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed heeft de aandacht. Hiervoor staan zowel de gebruikers als de gemeente (als eigenaar) aan de lat. Op termijn spreken we van een duurzame meerjarenonderhoudsplanning en gaan we met de uitvoering aan de slag. Dit doen we o.a. aan de hand van de routekaarten Maatschappelijk Vastgoed en Sport. Met het vernieuwde duurzame raadhuis is hiermee al een goede start gemaakt. Ook loopt er een verduurzamingspilot bij VV Wernhout, waar we ervaringen opdoen.

Stichting WindCent is in Tiggelt gestart met een pilot voor grootschalige zonnedaken. Bij de Karkooi in Rijsbergen wordt de het eerste pilotproject voor grootschalige zonnedaken verder uitgewerkt. De omgeving kan meedoen aan dit project via een postcoderoosregeling⁴.

Conclusie

We sluiten aan bij de richtlijnen van de provincie. Het opvolgen van de richtlijnen, gecombineerd met de Zundertse kansen en ontwikkelingen, leidt tot de volgende aanpak om aan de slag te gaan met zonne-energie in de gemeente Zundert:

Figuur 4: Aan de slag met zonne-energie in Zundert

⁴ Een PostCodeRoos is een afgebakend gebied waarbinnen een lokale energie coöperatie deelnemers kan werven omdat zij -bij deelname- recht hebben op teruggave van de energiebelasting. Voorwaarde is wel dat deze deelnemers op het net aangesloten zijn via een kleinverbruikersaansluiting. Dit PostCodeRoos gebied wordt bepaald door de postcode waar de productie installatie voor de opwek gesitueerd is. Dit 4-cijferige gebied vormt het hart van de roos. Het PostCodeRoos gebied wordt gevormd door dit hart, samen met alle aan dit hart grenzende 4-cijferige postcode gebieden (die de blaadjes van de roos vormen). Ook wanneer een grenzend postcodegebied maar met een klein puntje grenst aan het hart kan het gebied tot de roos gerekend worden. Sinds 1 januari 2016 is het begrip PostCodeRoos verruimd en mag de productie-installatie ook in een van de blaadjes gesitueerd zijn, het administratieve centrum mag dus als het ware één viercijferig gebied worden opgeschoven. Op deze manier kunnen coöperaties ook gebruik maken van daken aan de randen van de roos c.q. de kans om aan het project deel te nemen voor meer mensen mogelijk te maken. (Bron: postcoderoosregeling.nl)

4 Randvoorwaarden en uitgangspunten

Bij voorkeur wordt zonne-energie opgewekt op daken. Uit onderzoek blijkt dat dit naar verwachting niet voldoende beschikbaar zal zijn voor het invullen van onze RES-opgave. Om te kunnen voldoen willen we ruimte bieden aan kansrijke initiatieven op de grond. Initiatieven worden gedefinieerd als 'kansrijk' wanneer het initiatief voldoet aan de randvoorwaarden en aansluit bij de uitgangspunten.

Randvoorwaarden

Om te borgen dat de ontwikkeling van zonneparken zorgvuldig plaatsvindt en meerdere doelen dient dan enkel het opwekken van duurzame energie, worden een aantal randvoorwaarden gesteld.

Geschikte locaties

We sluiten ons aan bij de wens van de provincie om zonnepanelen te plaatsen op locaties in of aangrenzend aan stedelijk gebied, indien niet mogelijk op locaties in landelijk gebied. De voorkeur voor het plaatsen van zonnepanelen is weergegeven in figuur 4. De gemeente streeft ernaar om aan te haken bij de kracht en energie van en uit de samenleving. Daarom sluit de gemeente niet op voorhand al locaties voor de ontwikkeling van zonneparken uit (met uitzondering van het reeds gerealiseerde Natuurnetwerk Brabant. Zo willen we onnodige inzet van tijd en middelen voor studies voorkomen en de kracht en energie van de samenleving de ruimte geven.

Maatschappelijke meerwaarde

In de maatschappelijke meerwaarde zien we kansen voor ontwikkelingen die aantoonbaar versterkend zijn voor het Zundertse economische klimaat of een bijdrage leveren aan een Vitaal Buitengebied. In de pilot 'Vitaal Buitengebied' werken we samen met inwoners, organisaties en ondernemers aan uitdagingen in het buitengebied, zoals agrarische leegstand en klimaatverandering. De maatschappelijke meerwaarde moet in evenredige verhouding staan tot de economische meerwaarde. De mate van evenredigheid is maatwerk en afhankelijk van de locatie.

Meervoudig ruimtegebruik

We hechten waarde aan het meervoudig gebruiken van de ruimte die we hebben. We zijn trots op het groene karakter van onze gemeente, dit willen we ook graag behouden. Zonneparken passen hier prima in als ze bijdragen aan versterking van de huidige activiteit of worden ontwikkeld in combinatie met een andere functie die van meerwaarde is voor het landelijk gebied. Daarom vragen we initiatiefnemers om dit aan te tonen in hun plannen. Voorbeelden zijn gecombineerd met natuurontwikkeling (flora en faunarijk grasland), recreatieve waarden, beweiding etc. (niet limitatief).

Maatregelen die worden getroffen om de impact op de omgeving te beperken

Per initiatief vragen we een onderzoek naar de effecten die het plan heeft op de leefomgeving. In dat onderzoek vragen we onder andere aandacht voor de effecten van zonneparken op beschermde natuurwaarden (soorten en gebieden), bodemkwaliteit, archeologische waarden, milieuzonering, externe veiligheid en kabels en leidingen. De gedragscode zon op land van Holland Solar geeft hiervoor richtlijnen.

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen en of toestemmingsverklaringen bij de ontwikkeling van een zonnepark. Nabij provinciale en rijkswegen kan ook een onderzoek naar reflectie van het zonnepark voor de automobilisten van belang zijn. de initiatiefnemer is verantwoordelijk voor tijdige afstemming hierover met de wegbeheerder. Ook is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor afstemming met de netbeheerder over de benodigde kabels en leidingen.

Bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen

Bij voorkeur levert het initiatief een bijdrage aan een Vitaal Buitengebied, werkt het versterkend voor het Zundertse economische klimaat of wordt er innovatie toegepast (bijvoorbeeld in pilots). Uit het plan moet blijken aan welke andere maatschappelijke doelen het initiatief een bijdrage levert. Voorbeelden zijn het slopen van één of meer VAB-locaties om op een andere locatie geclusterd een zonnepark te kunnen realiseren. Voorbeelden zijn het versterken van de natuurwaarden, behoud- en herstel van cultuurhistorisch, aanleggen van extra waterberging (in overleg met het Waterschap) of toegevoegde waarde voor de vrijetijdseconomie in Zundert. Het uitgangspunt is om dit in de directe omgeving te realiseren.

Zorgvuldige landschappelijke inpassing

Een zorgvuldige landschappelijke inpassing is noodzakelijk. Deze moet in lijn zijn met en passend zijn binnen de kaders van de structuurvisie landschap. In gezamenlijke uitwerking van het plan wordt gebiedsgericht passend maatwerk toegepast. De landschappelijke inpassing is uiterlijk binnen het eerste plantseizoen na inkennisstelling voor aanvang van de werkzaamheden volledig gerealiseerd. De landschappelijke inpassing dient gedurende de gehele instandhoudingstermijn in stand te worden gehouden, waarbij het onderhoudsplan in acht moet worden genomen.

Tijdelijkheid

Er is een mate van tijdelijkheid verbonden aan de omgevingsvergunning voor zonneparken. Hiervoor geldt een bepaalde termijn, deze kan ten hoogste 25 jaar bedragen, gerekend vanaf de dag dat de omgevingsvergunning in werking is getreden. Binnen zes maanden na het verstrijken van deze termijn, moet het perceel hersteld zijn in de bestaande toestand (situatie van vóór verlening van de omgevingsvergunning). De opstelling voor de opwek van zonne-energie inclusief bijbehorende voorzieningen moet dan worden verwijderd (art. 3.41 lid 3 Interim Omgevingsverordening Provincie Noord-Brabant). Hiervoor moet ook financiële zekerheid worden gesteld. Financiële zekerheid kan worden gesteld in de vorm van een borgtocht of bankgarantie, hypotheekrecht of een verzekering.

Afstemming netbeheerder

We zijn ons ervan bewust dat de capaciteit van het netwerk een beperkende factor kan zijn. Bij de voorbereiding en realisatie van een initiatief voor grootschalige opwek van zonne-energie is afstemming met de netbeheerder noodzakelijk. Dit is dan ook voorwaardelijk bij de ontwikkeling van initiatieven. Voor de teruglevering van elektriciteit op het netwerk is een geschikte aansluiting op de energie infrastructuur nodig. Daarnaast moet er ook voldoende transportcapaciteit beschikbaar zijn. De initiatienemer doet hiervoor een aanvraag bij de netbeheerder. Meer informatie over netbelasting en de energie infrastructuur is te vinden in bijlage II.

Uitgangspunten

Een aantal zaken is niet voorwaardelijk voor het realiseren van een zonnepark. Als het initiatief aansluit bij de geformuleerde uitgangspunten, dan heeft dat echter wel de voorkeur.

Infrastructuur en netbelasting

We streven ernaar om de infrastructuur en netbelasting zo min mogelijk te belasten en daarmee de maatschappelijke kosten te beperken. Onder andere cable pooling is hiervoor een passende oplossing. Dit is echter nog niet mogelijk. Binnenkort wordt waarschijnlijk cable pooling in Noord-Brabant mogelijk gemaakt. Cable pooling houdt in dat wind- en zonne-energie op één aansluiting aangesloten kunnen worden. De opwek van windenergie kent andere piekmomenten dan de opwek van zonne-energie, daardoor zijn ze goed te combineren. Mogelijk gaat het in de gemeente Zundert om cable pooling op de aansluiting van de windmolens langs de A16, afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State. Het is nog niet bekend welke fysieke afstand er mag zitten tussen zon en

wind bij een gecombineerde aansluiting. We streven ernaar om gebruik te maken van de koppelkansen die de energietransitie biedt.

Lokale participatie

We sluiten aan bij de ambitie uit het Klimaatakkoord om te streven naar 50% eigendom van de productie voor de lokale omgeving (zie ook bijlage III). Deze ambitie is ook overgenomen in andere regionale (bijvoorbeeld RES) en lokale plannen op het gebied van duurzame energie.

Het is belangrijk om realistisch te zijn en te realiseren dat dit niet in alle gevallen haalbaar zal zijn. We streven ernaar om hier in onderling (belanghebbenden, omgeving en gemeente) overleg met de initiatiefnemer afspraken over te maken. Onder andere vanuit de RES-samenwerking wordt dit uitgewerkt. Ook leren we van het project Wind A16, waar we al ervaring opdoen met lokale participatie. Het is een ontwikkeling waar nog niet veel over bekend en (officieel) geregeld is. Op termijn volgen er handvaten hoe dit meegenomen kan worden in de ontwikkeling van projecten. Het streven is dat iedereen mee kan doen, ook mensen met een kleinere investeringsmogelijkheid. We vinden het belangrijk dat zonneparken bijdragen aan de energietransitie, maar ook aan de lokale samenleving. Uitgangspunt is: we doen het met en voor elkaar.

Innovatie

Innovatie is een belangrijke pijler in de ontwikkeling van ons toekomstige energiestelsel. Het is lastig voor te stellen wat de toekomst ons precies gaat brengen. Zundert heeft zich al vaker bewezen als proeftuin voor diverse ontwikkelingen. Ook in combinatie met de ontwikkeling met zonne-energie kijkt de gemeente Zundert uit naar initiatieven met een innovatief karakter.

We doen het samen

De gemeente Zundert zoekt naar een balans tussen ruimte bieden voor initiatiefnemers enerzijds en anderzijds zorgvuldige vormgeving en het van meerwaarde zijn voor de omgeving. Uitgangspunt is: we doen het samen, volgens de Zundertse aanpak. Hierbij horen de initiatiefnemers, de omgeving, maar ook de gemeente.

Conclusie

We streven naar zorgvuldig ingepaste initiatieven. Initiatieven moeten bijdragen aan meerdere doelen en aansluiten bij het landelijke en groene karakter van de gemeente Zundert. Daarnaast vinden we het belangrijk om hierin samen op te trekken. We staan tenslotte samen aan de lat voor deze opgave. Maar wat is samen? In het volgende hoofdstuk gaan we in op de partners die betrokken zijn om tot initiatieven te komen die voldoen aan de randvoorwaarden en aansluiten bij de uitgangspunten.

Figuur 5: Randvoorwaarden en uitgangspunten op een rijtje

5 Onze partners

Het is belangrijk te beseffen dat de energietransitie een opgave is van zowel gemeenten, maar ook van onze partners. We hechten er aan om deze opgave samen op te pakken. Wat is samen? En wie horen daar bij? Maar ook: wat is de rol van de gemeente?

Figuur 6: Onze partners in beeld

Rol van de gemeente

De gemeente Zundert is ook één van de partners. In de energietransitie hebben gemeenten een regierol. De gemeente moet medewerking verlenen om de plannen concreter te ontwikkelen als deze haalbaar worden geacht. De gemeente is een verbindende, adviserende schakel tussen de partners.

Enexis

Enexis heeft als netbeheerder een grote rol in deze opgave. Zij zijn verantwoordelijk voor het aansluiten van installaties (zowel op dak als op de grond) op het netwerk. We vinden het belangrijk om in nauw contact met hen te staan en de mogelijkheden in onze gemeente goed in beeld te houden – ook met het oog op de toekomst.

Stichting WindCent

Stichting WindCent werkt in de gemeente Zundert aan de energietransitie. Ze zijn o.a. betrokken bij Wind A16 – waarbij de stichting een deel van de exploitatie van de windmolens beheert. Ook hebben ze recentelijk een voorzet gedaan voor de Lokale Energie Agenda. De gemeente Zundert steunt de doelen uit deze Lokale Energie Agenda. Samen werken we aan het realiseren van deze doelen, gericht op verschillende doelgroepen.

Belangenorganisaties (overkoepelend)

We hechten eraan om belangenorganisaties te betrekken bij de beleidsvorming en beleidsuitvoering. Zij hebben zicht op wat er speelt in de belangrijke sectoren. In de beleidsvoorbereiding zijn ZLTO, CLTV en Treeport betrokken. In de uitwerking van plannen komen ook andere belangenorganisaties in beeld.

Initiatiefnemers

Zonder initiatiefnemers geen plannen. Ook zij zijn een belangrijke partner in het ontwikkelen van duurzame plannen voor zonne-energie. Bij de meest kansrijke plannen, onderzoeken we met initiatiefnemers hoe zo goed mogelijk invulling wordt gegeven aan de randvoorwaarden. Daarbij zoeken we de verbinding met de uitgangspunten uit de visie.

De omgeving – inwoners – bedrijven – organisaties

De omgeving is een belangrijke partner bij de ontwikkeling van plannen. Het is van belang dat de omgeving betrokken wordt bij de ontwikkeling van plannen. Dit is dan ook een belangrijke factor in de uitgangspunten die zoals geformuleerd in deze visie.

Medeoverheden

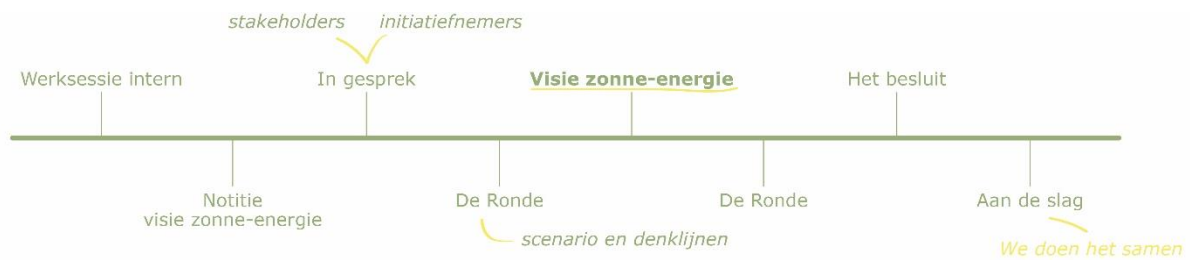
Heel Nederland heeft een verduurzamingsopgave, niet enkel de gemeente Zundert. Het is belangrijk om onderling af te stemmen wat de voortgang is. Hiermee willen we bereiken dat plannen elkaar (grensoverstijgend) versterken. Dit gebeurt bijvoorbeeld in RES-verband, met de West-Brabantse gemeenten. Naast onderlinge afstemming maken we gebruik van de kennis en ervaringen van andere gemeenten in bijvoorbeeld De6 verband, de RWB en Energie A16.

Conclusie

We zijn ons ervan bewust dat dit waarschijnlijk niet al onze partners zijn bij de uitvoering van deze visie. Dit geeft een eerste beeld bij de partners die we in beeld hebben. Het is een zoektocht die we samen voortzetten, waarbij de uitdagingen, maar ook kansen zitten in het vinden van creatieve oplossingen met elkaar. Van die zoektocht leren we en die lessen nemen we mee naar de toekomst.

6 Procesbeschrijving

In september 2019 stelde de raad het plan van aanpak voor de Visie Zonne-energie te komen vast. Om tot deze visie te komen, zijn een aantal stappen doorlopen.

Figuur 7: Procesbeschrijving

Van ideeën tot visie

Om een start te maken met het project vond er een ambtelijke werksessie plaats. Hierin verkenden we de mogelijkheden en kansen. Deze mogelijkheden zijn beschreven in een notitie. Hierover ging wethouder Duurzaamheid in een videogesprek (i.v.m. het Coronavirus) in gesprek met stakeholders (zie partners) en initiatiefnemers. Deze aanpak kozen we omdat we waarde hechten aan de visie van onze stakeholders en in goede verbinding willen staan met de uitvoeringspraktijk. Onze visie en randvoorwaarden moeten wel uitvoerbaar zijn.

De hoofdlijnen van deze gesprekken deelden we in de Ronde op 21 april 2020. Daarnaast vroegen we de fracties in De Ronde hun mening over de notitie. Deze adviezen leidden, samen met (regionale en nationale) handreikingen voor zonne-energie, tot deze visie.

De wereld is steeds in beweging, zeker op het gebied van duurzaamheid. Voor de gemeente Zundert is dit een lerende aanpak. Het eerste jaar gebruiken we voor om ervaring op te doen. Dit geeft daarnaast ook een stukje flexibiliteit. Flexibiliteit speelt ook een belangrijke rol om innovatie mogelijk te maken. Bij andere projecten zoals de RES, Energie A16 en Warmtetransitie, doen we nog ervaringen op. We verwachten dat de ervaringen en lessen die we leren ook invloed hebben op de Visie Zonne-energie. Op basis daarvan zetten we vervolgstappen die leiden tot doorontwikkeling van de visie.

Participatie

Participatie vindt plaats bij de uitwerking van plannen. De Visie Zonne-energie is een visie waarbij we (abstract) aangeven hoe we invulling geven aan de opgave voor zonne-energie in de RES. Bij concrete plannen is het duidelijk welke plannen er precies zijn. In samenwerking met de omgeving worden de plannen dan verder vormgegeven.

Conclusie

Op basis van de ontwikkelingen die we voorzien en de ervaringen die we op gaan doen, wordt de visie de volgende jaren nog verder ontwikkeld. In 2021 rapporteren we aan uw raad de ervaringen van het eerste jaar.

7 Vervolg

Ontwikkelen van grootschalige zonprojecten zijn nieuw voor de gemeente Zundert. Deze ontwikkelingen hebben een duidelijk zichtbare invloed op de leefomgeving. Het is daarom belangrijk dat initiatiefnemers dit soort projecten op een zorgvuldige manier uitwerken. We vinden het belangrijk om hierin samen op te trekken. Initiatiefnemer, omgeving, partners, belanghebbenden en gemeente staan samen aan de lat om te komen tot initiatieven die bijdragen aan de duurzame én maatschappelijke ontwikkeling van de gemeente Zundert.

De energietransitie is een grote opgave. Gezien de aansluitmogelijkheden en beperkte beschikbare netcapaciteit starten we met een vermogen van 9 MW (volgens de vuistregel ca. 9 hectare) aan zonneparken, in principe tot 2030. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de uitbreiding van het net kan overwogen om dit op te schalen. De RES-resultaten worden eens in de twee jaar geëvalueerd. Hieruit blijkt hoe de situatie ervoor staat, ook bij de ontwikkeling van zon op daken. Uit deze monitoring volgt in afstemming met de netbeheerder en buurgemeenten op termijn een advies over het al dan niet uitbreiden van de ruimte voor zonneparken.

Proces

Om tot een zorgvuldige uitwerking van initiatieven voor zonneparken te komen moet ook een zorgvuldig proces doorlopen worden. Er is slechts beperkt ruimte beschikbaar voor te ontwikkelen initiatieven voor zonne-energie. We kiezen er niet voor om specifieke locaties vast te leggen en willen aanhaken bij de kracht en energie van de samenleving. We zien dat er beperkte ruimte op het netwerk beschikbaar is. Om de meest kansrijke plannen de ruimte te bieden voor ontwikkeling, zijn we voornemens daarvoor een tranche in te richten.

Dit betekent dat initiatiefnemers in een vooraf aangekondigde periode plannen indienen. Voor deelneming aan de trancheperiode moet er overleg (omgevingsdialoog) plaatsvinden met de directe omgeving van de beoogde locatie. Geaccordeerde verslaglegging daarvan moet onderdeel zijn van het plan. Vervolgens worden de plannen beoordeeld aan de hand van de randvoorwaarden en uitgangspunten. Plannen die het beste voldoen aan de randvoorwaarden en aansluiten bij de uitgangspunten, worden naar aanleiding van het ingediende plan in de trancheperiode uitgenodigd een formeel principeverzoek in te dienen. Dit is echter nog geen garantie voor realisatie.

Voor verkrijging van de vergunningen om ontwikkeling van een zonnepark mogelijk te maken, wordt de uitgebreide planologische procedure gevolgd. Er wordt dan een omgevingsvergunning verleend om (tijdelijk: 25 jaar) af te wijken van het bestemmingsplan. Een andere mogelijkheid is om een tijdelijke vergunning voor 10 jaar te verlenen. Hiervoor wordt de standaard procedure gevolgd.

Figuur 8: Vervolg (vergunning voor 25 jaar)

Conclusie

De ontwikkeling van zonneparken is vaak een proces waarbij veel gevoeligheden komen kijken. Om dit zorgvuldig aan te pakken moet er samen met de omgeving een zorgvuldige procedure worden doorlopen. De ontwikkeling van zonneparken in de gemeente Zundert is nieuw. Het komende jaar gebruiken we om te leren en ervaringen op te doen met het ontwikkelen van zonneparken.

8 Bijlagen

- Bijlage I – Juridisch kader zonneparken
- Bijlage II – Netbelasting
- Bijlage III – Lokale participatie

Bijlage I – Juridisch kader zonneparken

Bron: [Interim Omgevingsverordening Provincie Noord-Brabant](#).

Artikel 3.41 zonne-parken in landelijk gebied

Lid 1

Binnen Landelijk gebied is nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie als:

1. uit onderzoek blijkt dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Stedelijk gebied, op bestaande bouwpercelen en rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden van windenergie onvoldoende is;
2. de nieuwvestiging past in het onderzoek naar geschikte locaties voor zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit;
3. de ontwikkeling qua omvang inpasbaar is in de omgeving;
4. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
5. de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving.

Lid 2

De maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

1. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
2. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
3. de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen.

Lid 3

Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 of 3, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

1. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
2. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
3. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

[Interim Omgevingsverordening Provincie Noord-Brabant](#)

Artikel 3.41 zonne-parken in landelijk gebied –

In toenemende mate worden er initiatieven ontwikkeld voor het opwekken van zonne-energie. Hiervoor bestaan mogelijkheden op daken. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor grondgebonden zonneparken in stedelijk gebied, in zoekgebieden verstedelijking en op bestaande bebouwde locaties in het landelijk gebied zoals rioolzuiveringsinstallaties, stortplaatsen maar ook op vrijkomende agrarische locaties tot een omvang van 5000 m².

Vanuit het beleid bestaat er een voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken of op braakliggende gronden in of aansluitend op stedelijk gebied. Dat heeft het voordeel dat ze dicht bij de gebruiker en energiesystemen worden geplaatst wat bijdraagt aan zorgvuldig ruimtegebruik en effectief is vanuit kostenminimalisatie.

De verwachting is dat dit onvoldoende blijkt om in de behoefte te voorzien. Daarom is er ook een mogelijkheid om onder voorwaarden zelfstandige opstellingen van zonne-energie te ontwikkelen in landelijk gebied.

Afwegingskader

Belangrijke voorwaarde is dat de noodzaak van de ontwikkeling volgt uit een onderzoek waaruit blijkt dat de mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie binnen Stedelijk gebied en op daken onvoldoende is. Hierbij ligt uiteraard ook een relatie met de mogelijkheden van duurzame energie door wind. Vervolgens is onderzocht waar de ontwikkeling van een zonnepark dan het beste kan plaatsvinden. Het onderzoek biedt dus een gedegen ruimtelijke onderbouwing van de behoefte aan duurzame energie en een afweging van locaties en gaat in op aspecten als:

- Wat is de energiebehoefte op langere termijn?;
- Hoe kan daarin worden voorzien (wind, zon, geothermie)?
- Waar kan dat het beste gerealiseerd worden?
- Welke randvoorwaarden zijn er vanuit omgevingskwaliteit / zorgvuldig ruimtegebruik?

Bij de afweging van locaties vragen wij specifiek aandacht voor transformatie en meervoudig gebruik van locaties zoals op vliegvelden, langs snelwegen, stortplaatsen, zuiveringsinstallaties, grond- en slibdepots, gunstig gelegen vrijkomende locaties in het buitengebied etc. Een vervolgstap is dat de uitkomsten van dit onderzoek ook regionaal worden afgestemd en worden afgestemd met de netwerkbeheerder.

Afstemming

Vanuit een zorgvuldig gebruik van de open ruimte, afstemming van duurzame energieprojecten in een gebied en de in sommige gebieden beperkte capaciteit van het netwerk, geldt als randvoorwaarde dat projecten zijn afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder. Bij de afweging spelen diverse aspecten een rol, zoals een efficiënte aansluiting op het energienet in samenspraak met de netwerkbeheerders, de kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van energie-infrastructuur maar ook aspecten rondom zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit. Deze aanpak past ook bij de regionale energie strategieën die vanuit het Rijk worden gevraagd.

Maatschappelijke meerwaarde

Vanuit het nu voorgestelde kader worden er op voorhand geen beperkingen gesteld aan de locatie waar zonneparken ontwikkeld kunnen worden of aan de omvang daarvan. Dat betekent dat er ook mogelijkheden voor nieuwvestiging zijn of een ruimere omvang dan 5000 m² op een vrijkomende locatie. Daarom is in de voorwaarden een bepaling opgenomen rondom maatschappelijke meerwaarde. Naarmate de inbreuk op de basisregels groter is, verwachten wij een grotere inspanning op het gebied van een bijdrage aan maatschappelijke doelen. Bijvoorbeeld als er in afwijking van de reguliere omvang van 5000 m² voor niet-agrarische functies een zonnepark

gerealiseerd wordt van 10 hectare dat dit bijdraagt aan sloop van vrijkomende opstallen elders. Maatschappelijke meerwaarde is ook gericht op de betrokkenheid van inwoners bijvoorbeeld doordat inwoners kunnen participeren in het project of doordat de ontwikkeling bijdraagt aan maatschappelijke cohesie of (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven. Het enkele gegeven dat het project duurzame energie oplevert is niet voldoende. Een goede invulling van deze voorwaarde garandeert tevens betrokkenheid van de inwoners door meespraak bij het project.

Tijdelijkheid

In beginsel gaan wij er vanuit dat de realisatie van zonneparken voorziet in een tijdelijke behoefte. De technologische ontwikkeling voor het opwekken van zonne-energie gaat steeds verder waardoor er steeds meer mogelijkheden ontstaan voor meervoudig ruimtegebruik zoals op daken (op het noorden), op muren, geïntegreerd in ruiten, op wegen enzovoorts. Het is daarom goed al bij het toelaten na te denken over hoe de sanering wordt veiliggesteld.

Vanwege dit tijdelijke karakter van zelfstandige opstellingen voor zonne-energie is de ontwikkeling daarom uitsluitend mogelijk met de toepassing van een omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan. Aan een dergelijke vergunning kan een termijn worden verbonden en de voorwaarde dat na afloop van de termijn de situatie van voor de vergunningverlening wordt hersteld.

Het vereiste van een omgevingsvergunning is efficiënt vanuit het terugdringen van bestuurslasten omdat er geen bestemmingsplanprocedures doorlopen hoeven te worden bij aanvang en bij afloop van het gebruik. Bovendien ontstaan er met een dergelijke procedure geen planologische rechten die op termijn kunnen leiden tot andere gebruiksfuncties of planschade claims. De vestiging van zelfstandige opstellingen groter dan 5000 m² of de nieuwvestiging van zelfstandige opstellingen buiten zoekgebieden voor verstedelijking is dus niet mogelijk met een herziening van een bestemmingsplan.

Wij verwachten van de gemeente dat zij een overzicht bijhouden van verstrekte tijdelijke omgevingsvergunningen dat ook openbaar is, zodat het voor eenieder duidelijk is wanneer de gunningstermijn is afgelopen. Uiteraard geldt vanuit het vereiste van tijdelijkheid ook dat de gemeente na afloop van de periode toeziet op de sanering van het zonne-park.

Bijlage II – Netbelasting

Door: Enexis

Het energienet in de gemeente Zundert is opgebouwd uit verschillende netvlakken. Deze hebben verschillende functies in het transport en distributie van energie. Het landelijke hoogspanningsnet met een spanningsniveau van 150kV of 380kV wordt gebruikt als transportnet in Nederland. De landelijke netbeheerder hiervoor is Tennet. Over dit transportnet worden landelijk grote vermogens over grote afstanden getransporteerd. Bijvoorbeeld van de energiecentrales of windparken naar de regio's.

Op het middenspanningsnet wordt energie gedistribueerd binnen de regio's en de gemeenten. De netbeheerder hiervoor is Enexis. Vanuit een Hoogspanningsstation wordt het spanningsniveau getransformeerd naar 10 kV of 20 kV. Hiermee wordt ondergronds de energie via het distributienet van Enexis verdeeld. Dit distributienet is eveneens opgebouwd uit stations, zogenaamde middenspanningsstations. Hier wordt de het spanningsniveau getransformeerd naar laagspanning (240V/400V) wat wordt toegepast in bijvoorbeeld woningen.

Voorheen werd energie geproduceerd door grote energiecentrales, nu wordt er steeds meer energie lokaal opgewerkt. Onder andere door windmolens, zon op dak en andere duurzame energiebronnen. Hierdoor ontstaat een nieuwe situatie. Deze nieuwe situatie heeft een grote impact op het energienet. Daarnaast wordt er voor afname en opwekking meer capaciteit gevraagd op het energienet. De capaciteit van een aansluiting is dus afhankelijk van het verbruik en/of van de opwekking van de elektrische energie. Hieronder is voor het opwekken van energie aangegeven welke capaciteiten op welk netvlak mogelijk beschikbaar zijn.

Laagspanningsaansluitingen

Zonnepanelen op woningen worden bijvoorbeeld aangesloten op het laagspanningsnet. Dit zijn aansluitingen met een capaciteit tot en met 3x80 Ampère. Daarnaast zijn voor grotere daken met een opwekkingscapaciteit tot 173kVA ook laagspanningsaansluitingen mogelijk. Deze worden dan met een eigen laagspanningskabel op een distributiestation aangesloten. Het realiseren van energieopwekking op bestaande aansluitingen kan ertoe leiden dat de capaciteit van de aansluiting moet worden verzwakt. De infrastructuur waar de aansluiting mee verbonden is moet daarvoor geschikt zijn. De aansluittarieven en verzwakingskosten zijn vastgelegd en gereguleerd. Deze kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer.

Middenspanningsaansluitingen

Grootschalige zonnedaken (>285 m² met een capaciteit groter dan 173kVA) en kleinschalige zonnevelden (tot ongeveer 6 MW) worden aangesloten op het zogenaamde middenspannings distributienet. Deze aansluitingen worden gerealiseerd door klanten- of netstations. Ook hier geldt voor dat er voldoende netcapaciteit beschikbaar moet zijn. De kosten voor deze aansluitingen en de noodzakelijke kabels komen voor rekening van de initiatiefnemer. Er wordt één middenspanningsaansluiting per WOZ toegestaan.

Hoogspanningsaansluitingen

Grootschalige zonnevelden (groter dan 6 MW) worden rechtstreeks aangesloten op een hoogspanningsstation of een transportverdeelstation. In de gemeente Zundert zelf zijn er geen hoogspanningsstations. De aansluitingen moeten daarvoor worden aangesloten op stations die elders aanwezig zijn. Deze grote afstanden maken dat de kosten voor deze aansluitingen relatief hoger zijn. De kosten voor deze maatwerk-aansluitingen komen voor rekening van de initiatiefnemer.

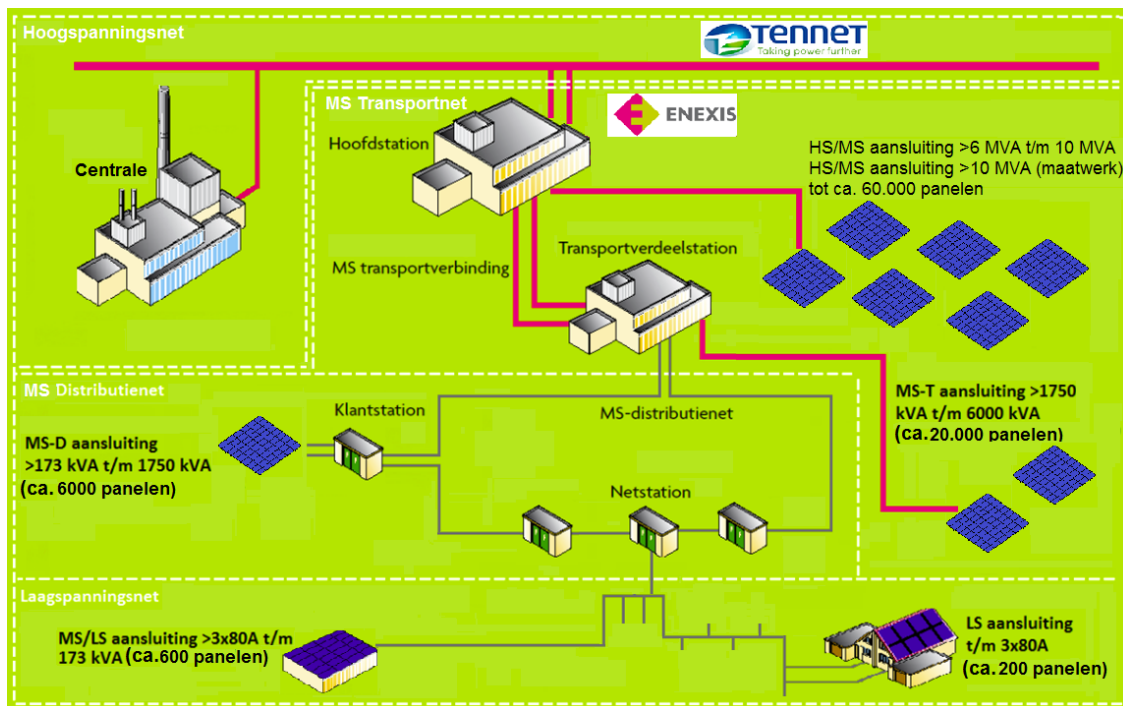
Aanvraag

Voor de teruglevering van elektriciteit op het netwerk is een geschikte aansluiting op de energie infrastructuur nodig. Daarnaast moet er ook voldoende transportcapaciteit beschikbaar zijn. De initiatiefnemer doet hiervoor een aanvraag bij de netbeheerder.

Indien de gewenste capaciteit op dat moment beschikbaar is, ontvangt de initiatiefnemer een offerte op maat die aansluit bij de grootte, locatie en planning van het project.

De capaciteit wordt bij uitgifte van de offerte gereserveerd voor een termijn die gelijk is aan de geldigheidsduur van de offerte. De offerte geeft tevens inzicht in de aansluitkosten en (voorlopige) uitvoeringstermijn om de aansluiting te realiseren. In het vergunningstraject moet rekening gehouden worden met de geldigheidstermijn van de offerte. Bij de opdrachtverstrekking wordt de capaciteit op het net definitief gereserveerd.

Actuele informatie over dit proces is beschikbaar via de [website van netbeheerder Enexis](#).

Figuur 1: Overzicht netwerkaansluitingen (Bron: Enexis)

Bijlage III – Lokale participatie

Bron: Klimaatakkoord

Ambitie 50% lokale participatie

“Om de projecten voor de bouw en exploitatie van hernieuwbaar op land in de energietransitie te laten slagen, gaan in gebieden met mogelijkheden en ambities voor hernieuwbare opwekking, de omgeving en marktpartijen gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie. Dit vertaalt zich in een evenwichtige eigendomsverdeling in een gebied waarbij het streven 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving (burgers en bedrijven) is. Het streven voor de eigendomsverhouding is een algemeen streven voor 2030. Er is lokaal ruimte om hier vanwege lokale project-gerelateerde redenen van af te wijken. Hierbij wordt ook in acht genomen de bijzondere positie van de waterschappen die zowel lokale ontwikkelaar zijn als decentrale overheid met een verduurzamingsopgave van hun eigen bedrijfsprocessen.” (p. 219 Klimaatakkoord, 2019).